

HET ACTIEFONDS JAARVERSLAG 2019

Inhoud

Visie en missie van Het Actiefonds	4
Resultaten	5
Verwachting voor 2020	6
Afrika	7
Latijns-Amerika	10
West-Europa en de Verenigde Staten	13
Oost-Europa en het Midden-Oosten	17
Azië	20
Financieel beleid	23
Personeel en organisatie	24
Teamleiders, vrijwilligers en bestuur	25

Visie en missie van Het Actiefonds

Het Actiefonds steunt al meer dan vijftig jaar kleine, beginnende actiegroepen en grassroots organisaties. Deze groepen kunnen vaak geen geld krijgen van andere fondsen en ze hebben geen recht op (overheids)subsidies. Maar juist die kleine actiegroepen zijn zo belangrijk: over de hele wereld strijden activisten en sociale bewegingen voor fundamentele verandering. Zij weten dat dit systeem niet werkt, en dat we moeten werken aan een wereld waarin menselijkheid en solidariteit werkelijk kunnen bestaan. Dat is nu belangrijker dan ooit.

Al sinds 1968 werven wij geld bij trouwe donateurs. Daarmee financieren we wereldwijd actiegroepen die werken aan een rechtvaardige en duurzame samenleving. We geven lokale activisten en organisaties zeggenschap en bieden hen de financiële middelen die nodig zijn om zich te organiseren, uit te spreken en duurzame verandering in gang te zetten. We vertrouwen daarbij op de expertise van de lokale activisten, omdat zij het beste weten hoe zij de plaatselijke problematiek moeten aanpakken. Deze wereldwijde focus maar juist kleinschalige lokale aanpak maakt Het Actiefonds uniek en onmisbaar. Samen met alle gesteunde groepen streven we naar een wereld zonder onrecht, uitbuiting en klimaatverandering. Een vrije, gelijke en solidaire samenleving voor iedereen!

Resultaten

Het Actiefonds begon 2019 in financieel noodweer. Op korte termijn organiseerden we een donateurwervingscampagne en werd er flink bezuinigd. En dit heeft gelukkig haar vruchten afgeworpen. In het afgelopen jaar hebben we bereikt dat Het Actiefonds weer een stabiele en financieel gezonde organisatie is. We zijn ontzettend trots en dankbaar dat we ondanks de nodige tegenslagen toch weer zoveel activisten mochten helpen, op weg naar een eerlijke, rechtvaardige en schone wereld. Want dat blijft ons voornaamste doel. En natuurlijk hadden we dit nooit kunnen doen zonder onze trouwe donateurs!

In 2019 steunde Het Actiefonds 131 projecten in 46 landen

De kranten stonden er vol mee: 2019 was het jaar van activisme. Vorig jaar werd er over de hele wereld meer actiegevoerd dan in jaren. Het was een tijdje 'stil', zo tussen de jaren tachtig en 2010. Maar gaandeweg begonnen mensen weer in te zien dat protest van onderop zin heeft. Daarom gingen in 2019 klimaat-activisten, antiracisme activisten, feministen en ontzettend veel jongeren de straat op.

Nieuwe generatie

En vooral die laatste groep maakt ons hoopvol. Het Actiefonds ziet een nieuwe generatie opkomen van jonge activisten. Mensen die niet bang zijn om op te komen voor hun idealen. Zo steunden we bijvoorbeeld de groep Youth For Climate: een schoolstaking voor het klimaat. Dit soort initiatieven juichen wij natuurlijk alleen maar toe. Want er is nog een hoop werk aan de winkel.

Internationale solidariteit

We moeten het samen doen: dat besef blijkt onder andere uit toenemende intersectionaliteit en samenhang tussen verschillende strijden. Het Actiefonds steunde onder andere het Blok Tegen Klimaatracisme in de grote klimaatmars. En in Israël kwamen activisten op voor gerechtigheid voor Palestina in de groep 'Stand with Gaza'. In Indonesië voerde een solidariteitsgroep een culturele campagne voor de onafhankelijkheid van West-Papoea.

Tot slot bleek kunst een fantastische manier om een politiek statement of tegengeluid kenbaar te maken. Dit zogenaamde 'artivism' resulteerde in bijzondere creatieve directe acties. Met muurschilderingen en een posterexpositie sprak een actiegroep in Mexico zich uit tegen de criminalisering van mensenrechtenactivisten en inheemse leiders.

Verwachting voor 2020

Op dit moment leven we in vreemde en uitdagende tijden. De COVID-19 crisis houdt de wereld in zijn greep en de gevolgen zijn nauwelijks te overzien. Toch gelooft Het Actiefonds dat het nu belangrijker is dan ooit dat activisten en sociale bewegingen in staat zijn door te gaan met hun werk. Vanwege de enorme impact van de pandemie op het openbare en politieke leven, zijn traditionele vormen en tactieken van directe actie voor onbepaalde tijd opgeschort in de meeste delen van de wereld. Maar Het Actiefonds is vastbesloten om door te gaan met het steunen van activisme.

Onze focus ligt daarom nu op het mogelijk maken van de continuering van activisme onder deze extreme omstandigheden. We hebben onze criteria voor aanvragende groepen versoepeld, en we staan nu voor de duur van de crisis open voor online activisme, informatiecampagnes en vreedzaam (en veilig) protest tegen wanbeleid van overheden.

Het Actiefonds voert zelf online campagne door middel van video's en interviews: we laten gesteunde groepen aan het woord over de situatie in hun land of regio. We horen wat activisten, filosofen, docenten en schrijvers te zeggen hebben over de verbanden tussen klimaat en COVID-19, of over de rol

van het kapitalisme in de huidige crisis. We blijven dus naar buiten treden: maar op een veilige en verantwoorde manier.

We richten een hoopvolle blik op de toekomst: naast ons bestaande netwerk van activisten staat er een nieuwe generatie te popelen om in actie te komen voor een betere wereld. We zijn allemaal op elkaar aangewezen: solidariteit is geen luxe maar een basisbehoefte. Voor Het Actiefonds betekent dit een extra aanmoediging om door te gaan met ons werk. De crisis maakt duidelijk dat fundamentele verandering van de maatschappij de enige werkelijke uitweg is.

Afrika

Klimaatactivisme bleek een groeiend thema binnen veel Afrikaanse sociale bewegingen. Ook landgrabbing bleef actueel: internationale multinationals die nietsontziend bijzondere gebieden verwoesten zodat zij er olie kunnen boren of mijnbouw verrichten. Het Actiefonds steunde een Congolese groep die streed voor het behoud van een bijzonder nationaal park: Virunga. En we zagen het aantal LGBTQIA+ actiegroepen dat strijdt voor hun rechten groeien. Hoewel er langzaam een stijgende lijn zit in de acceptatie en emancipatie, is homoseksualiteit in veel Afrikaanse landen nog steeds een taboe. In Kenia zagen we hoe dappere activisten ondanks het omstreden onderwerp tóch de straat opgingen en opkwamen voor hun rechten!

Regenboogmars door Nairobi

In Nairobi, Kenia, werden twee marsen georganiseerd voor de rechten van de LGBTQIA+ gemeenschap. Community Support Initiative for Refugees organiseerde de protesten nadat een groep vluchtelingen onder dwang werd teruggebracht naar een zeer onveilig vluchtelingenkamp.

In Kenia is homofobie behoorlijk geïnstitutionaliseerd. Homoseksuele relaties zijn expliciet verboden (celstraf van

14 jaar) en andere vormen van niet-heteroseksuele omgang impliciet ook. In een peiling uit 2013 bleek 90% van de bevolking tegen de afschaffing van deze wet en er vindt veel geweld plaats tegen mensen die 'verdacht worden van homoseksualiteit'. LGBTQIA+ personen uit Kenia en omliggende landen die noodgedwongen naar vluchtelingenkampen uitwijken voor bescherming kunnen vaak ook hier niet terecht. Ze worden gediscrimineerd, mishandeld of zelfs vermoord.

Nieuwe generatie activisten

Een nieuwe generatie actievoerders heeft veel bereikt voor een land als Kenia. Zo werd in april de National Gay and Lesbian Human Rights Commission erkend als officiële organisatie door de overheid: iets wat jaren geleden absoluut ondenkbaar was. 'Thirteen years ago, I would never have thought that Kenya could get to this point - that our LGBTQ community would go to court and fight for our rights. We have come a long way', vertelt één van de activisten.

Risicovol

Met twee regenboogmarsen door het centrum en een petitie oefende Community Support Initiative for Refugees druk uit op overheidsinstanties. Hun eis is dat de rechten van deze kwetsbare en gemarginaliseerde groep vluchtelingen worden gewaarborgd.

In actie voor 'Netflix-park' Virunga

In de Democratische Republiek Congo is een actie georganiseerd om de nationale parken Virunga en Salonga te beschermen tegen het Britse oliebedrijf SOCO. De Congolese overheid had eerder in 2019 rechten gegeven aan SOCO om de parken te gebruiken voor oliewinning.

Virunga en Salonga zijn de enige plekken op de wereld waar nog wilde populaties berggorilla's leven. Bovendien vreest de organisatie dat deze 'uitzondering' het begin zal zijn van het einde van alle nationale parken in het land.

Speech voor het hele land

Centre des Technologies Innovatrices et le Développement Durable (CTIDD) heeft verschillende actiegroepen bij elkaar gebracht en organiseerde een demonstratie in Kinshasa tegen het Britse oliebedrijf en de beslissing van hun overheid. Zij hielden een speech voor de nationale televisie en overhandigden deze na afloop aan het parlement.

Netflix

Als SOCO daadwerkelijk de parken intrekt voor oliewinning zal veel leefgebied verstoord en verwoest worden en is er een grote kans dat er weinig overblijft van de bijzondere natuur in dit gebied. De Netflix-documentaire 'Virunga' laat zien hoe de parkrangers vechten tegen zowel stropers, overheids corruptie en nu ook SOCO. Veel parkrangers bekopen dit dappere verzet met hun leven.

De actie was er eentje in een lange strijd tegen een corrupte overheid, die meer waarde ziet in het snelle geld dat ze met olie kunnen verdienen dan hun eigen unieke nationale parken.

In 2019 steunde Het Actiefonds:

■ Burundi

Project tegen discriminatie LGBTQIA+ gemeenschap	1100
Acties tegen homofobie en wet tegen homohuwelijk	500

■ Democratische Republiek Congo

Vrouwengroep voor legalisering abortus	750
Mars tegen publieke vernedering meisjes en vrouwen	500
Actie tegen kindhuwelijken	1500
Campagne voor behoud nationaal park	770

■ Kameroen

Acties tegen palmolieplantage	770
-------------------------------	-----

■ Kenia

Actiecampagne voor behoud rivier Nzoia	1000
Protest voor rechten LGBTQIA+ vluchtelingen	1500
Campagne tegen seksueel misbruik op universiteiten	770
Gemeenschap in actie tegen schadelijke dam	400
Campagne tegen gedwongen huwelijken	1000
Gemeenschapsactie voor behoud Babati-meer	932
Regenboogmars voor LGBTQIA+ rechten	1088

■ Nigeria

Acties tegen 'jungle justice'	70
-------------------------------	----

■ Oeganda

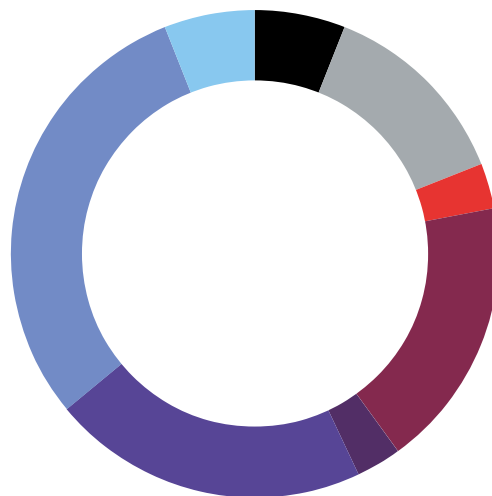
Campagne en netwerk voor mensen met vitiligo	1500
Actie tegen misbruik vrouwelijke activisten	1500
Jongerenprotest voor democratisering	1000
Internationale Dag voor mensen met albinisme	1000

■ Tanzania

Campagne tegen 'Utakaso' ritueel	1000
Protest tegen komst waterdam	600
Campagne tegen politiegeweld	2000
Vrouwenactiegroep tegen verkrachtingsritueel	770

■ Zuid-Soedan

Jongeren betrekken in vredesbeweging	1800
--------------------------------------	------

Latijns-Amerika

In Latijns-Amerika ging de strijd voor inheemse rechten onverminderd door. Lokale groepen kwamen in actie tegen extractivisme (mijnbouw, oliewinning) en tegen het criminaliseren van inheemse leiders. Maar er werden ook hele andere strijden gestreden: zo werd er in Venezuela een LGBTQIA+ pride mars georganiseerd voor gelijke rechten en meer democratie. En kunst en activisme gaan steeds vaker hand in hand: in Colombia kwam een vrouwengroep in actie tegen geweld tegen vrouwen. Zij claimden de publieke ruimte in de stad terug door middel van muurschilderingen met een feministische en strijdbare boodschap.

Massale protesten in Ecuador

In het najaar van 2019 gingen in Ecuador actievoerders massaal de straat op om te protesteren. Deze massaprotesten werden geleid door CONAIE (Confederación de Nacionalidades Indígenas del Ecuador), een organisatie bestaande uit de vertegenwoordigers van inheemse gemeenschappen.

Tien dagen protest

De demonstraties begonnen nadat president Moreno een al veertig jaar bestaande brandstofsubsidie introk. De prijzen van brandstof verdubbelden, wat direct de armste bewoners van Ecuador trof. Na tien dagen van demonstreren en onderhandelingen met CONAIE zegde president Moreno toe de brandstofsubsidie te behouden.

De brandstofsubsidie was afgeschaft als voorwaarde om een deal met het IMF te maken. Het

afblazen van de deal betekent minder investeringen in de technische ontwikkelingen van het land, die desastreus zouden zijn voor de natuur, de territoria en de levenswijze van de inheemse bevolking.

Vrijheid voor inheemse leiders

CONAIE komt op voor de rechten van inheemse bewoners van de Amazone beschermen. Ze vechten voor hun landrechten en tegen extractivisme (mijnbouw, olieboringen en ontbossing). CONAIE blijft zich inzetten voor de vrijheid van de gearresteerde inheemse leiders en de navolging van de gemaakte afspraken!

Grafische statements voor beter onderwijs

In Colombia steunde Het Actiefonds een anarchistisch zeefdrukcollectief. Deze drukkerij – die opereert onder de naam 'Rojinegro Distribuidora Libertaria' – kwam in actie voor toegankelijk onderwijs voor iedereen. Zij hadden een grafische campagne opgezet in de stad Bogotá. De groep organiseerde eerst een praktische workshop om deelnemers te leren zeefdrukken; daarna werden alle posters en flyers verspreid door de stad.

Kunst = activisme

Rojinegro streeft naar het gebruik van grafische technieken (zoals zeefdrukken) als communicatiemiddel. Zij zien grafische kunst als een manier om belangrijke onderwerpen zichtbaar te maken en om mensen te informeren en activeren. Met deze specifieke actie wilde de groep de ontoegankelijkheid van het Colombiaanse onderwijs aankaarten.

Gelijkheid in het onderwijs

Colombia kent een systeem van openbare en private scholen. De openbare scholen zijn voor kinderen tot vijftien jaar gratis, maar van een veel lagere kwaliteit dan de privéscholen. Dit schoolsysteem houdt de ongelijkheid in Colombia in stand en wordt door het verschil in kosten van de openbare en privéuniversiteiten alleen maar vergroot. Rojinegro Distribuidora Libertaria pleit voor kwalitatief onderwijs voor iedereen en vecht tegen de sociaaleconomische ongelijkheid in het land, op ludieke wijze!

In 2019 steunde Het Actiefonds:

■ Bolivia			■ Cuba	
Verdedig het leven in de Amazone	500		Activistische hiphopgroep	500
■ Brazilië			■ Ecuador	
Bezettingsactie voor Quilombo-rechten	1500		CONAIE: tegen extractivisme	1500
Actie tegen exploitatie Ipiranga-park	1250		■ Guatemala	
■ Chili			Feministische strijd voor Latijns-Amerika	1000
Stop criminalisering activisten	775		■ Mexico	
■ Colombia			Actie voor inheemse leiders	1000
Massa-actie tegen werkloosheid	1500		■ Nederland/Nicaragua	
Trans PRIDE Mars	2500		SOS Nicaragua – Holanda	1175
Grafische kunst als activisme	1000		■ Peru	
Protestactie tegen komst haven	1000		Strijd voor beter energiebeleid	800
Mars voor mensenrechten	1000		■ Venezuela	
Feministen voor veilig de straat op	1000		Mérida PRIDE Mars	1000
■ Costa Rica				
Acties tegen vervuilende pesticiden	1000			

West-Europa en de Verenigde Staten

We zagen een flinke opleving van activisme in 2019, zo ook in West-Europa en de VS. In Nederland steunden we verschillende blokken binnen een indrukwekkende klimaatmars. En we mochten opnieuw Comité 21 Maart steunen met een demonstratie op de Internationale Dag Tegen Racisme en Discriminatie. Klimaatactivisme en de anti-racisme strijd bleken breed vertegenwoordigd en ook steeds meer verbonden. We zijn enorm trots op het feit dat zoveel mensen vorig jaar de straten opgingen om hun stem te laten horen tegen de gevestigde orde, juist ook de niet-doorgewinterde activisten! Want actievoeren kan iedereen.

Nog steeds baas in eigen buik

De beelden staan zo'n beetje in het collectieve geheugen gegrift: op 14 maart 1970 gingen de Dolle Mina's de straat op met op hun buiken de leus geschreven 'Baas in eigen Buik'. Dit was een protestactie bij een gynaecologencongres in Utrecht. Met deze Dolle Mina-actie kwam er veel aandacht voor de abortuskwestie in Nederland.

Tegengeluid

En we zijn er nog steeds niet: dat bleek toen in 2019 de anti-abortusbeweging 'Schreeuw om Leven' een stille mars organiseerde in Utrecht. In veel westerse landen normaliseert het anti-abortus geluid: zelfs in het 'moderne' Nederland. Een tegengeluid kon niet uitblijven.

Posteractie voor individueel keuzerecht

Een groep van vier vrouwen heeft met hulp van Het Actiefonds een succesvolle posteractie langs de

route van de anti-abortusmars georganiseerd. Zij hebben bij alle huizen langs de route aangebeld om hen te vragen één van hun vier mooie posters voor het raam te hangen. De posters pleitten voor het individuele keuzerecht. De actiegroep noemt zich toepasselijk #NogSteeds en hoopte Utrecht zo in het licht te zetten van zelfbeschikkingsrecht en vrije keuze. 'Baas in eigen buik' is een oude kreet, maar helaas #NogSteeds relevant.

Adbusten tegen de auto-industrie

Brandalism is een in 2012 opgericht collectief van kunstenaars dat zich verzet tegen de dominantie van commerciële propaganda in de publieke ruimte. Slimme reclamecampagnes van bedrijven moedigen ons overal aan om meer te consumeren. Dit terwijl overconsumptie, met name in het westen, een grote bijdrage levert aan de rooibouw die momenteel op onze planeet wordt gepleegd. De groep Brandalism komt hiertegen in actie door met ludieke artistieke campagnes het werkelijke gezicht van bedrijven te laten zien.

Statussymbool

In september 2019 lanceerde Brandalism, met steun van Het Actiefonds, een nieuwe campagne. Dit keer werd de auto-industrie op de korrel genomen. De auto-industrie is één van de grootste adverteerders en ook één van de grootste vervuilers. Ondanks de enorme CO2-uitstoot van de autofabrikanten, krijgt de auto-industrie alle ruimte om zijn vervuilende producten te adverteren. Nog steeds weten automakers met slimme marketing hun producten te slijten als een statussymbool en is voor veel huishoudens een auto voor elk volwassen gezinslid nog heel normaal. De slimme campagne van Brandalism moest daar verandering in brengen.

Het ware verhaal

In vijf verschillende steden in het Verenigd Koninkrijk gingen de actievoerders van Brandalism het ware verhaal vertellen, het verhaal dat de automakers graag achterwege laten: namelijk dat de producten die zij maken extreem schadelijk zijn voor mens, dier en milieu. Vanaf september was met steun van Het Actiefonds het werk van Brandalism te zien in de straten van Bristol, Cardiff, Manchester, Londen en Sheffield.

0133 0188

JCDecaux

Don't fall for pop star PR
Luan Santana — Partnered with Big Oil

4 75
5 50
6 5

SAVE
#make the future

In 2019 steunde Het Actiefonds:

■ België	
Act for Climate Justice	250
Burgerschild tegen politiegeweld	500
■ Denemarken	
Actiekamp tegen fossiele industrie	500
■ Duitsland	
Burgeropvang ongedocumenteerden	500
Staking op 8 maart	800
Zucker im Tank	1000
■ Griekenland	
Feministisch hackerfestival	250
■ Italië	
Actiecampagne in vluchtelingenkampen	800
■ Nederland	
De Bovengrondse: Women's March blok	250
Klankbordgroep voor sekswerkers	250
Bezetting van de Krakeling	250
Migrant Solidarity Network antiracisme demo	250
Stop the War on Migrants actie	250
BIJ1: Laat vluchtelingen niet verdrinken	250
Stop Wapenhandel	190
Stille tocht voor Chileense adoptiekinderen	250
AFA Utrecht stickeractie	250
Handen Af Mandelapark	250
Demo tegen uitzetting Soedanezen	150
Reclaim Our Pride	150
Code Rood: blok voor klimaatrechtvaardigheid	500
Roots of Freedom	500
8 Maart Comité Int. Vrouwendag	400
Wake van Groningen-Jabalya	300
Fem Dance Strike Protest	250
Womens March NL	1000
Comité 21 Maart	600
Blok tegen Klimaataracisme	400
Antifascistisch congres	250
Campagne voor mensenrechten Soedan	800

Demonstratie tegen gentrificatie	300
Code Rood bezetting	1000
Queer Pride Groningen	300
Vredesactie bij vliegbasis Volkel	400
Extinction Rebellion NL	500
Slaapactie voor daklozen	500
Behoud de Lutkemeerpolder	500
Food Autonomy Festival ASEED	500
Stickeractie tegen nieuw-rechts	100
Staking Youth For Climate	471
No Border Camp 2019	900
Dierenrechtengroep Ongehoord	600
Outdoor evenement Mandelapark	250
Ad-bashing actie in Rotterdam	250
Kristallnachtgedenking	300
Protest tegen boerkaverbod	250
Klimaatstaking: Queers 4 Climate	220
Anarchistische Boekenbeurs Amsterdam	150
Posteractie tegen anti-abortuslobby	200
Demonstraties tegen Zwarte Piet	800

■ Oostenrijk

Klimaatkamp bij Wenen	500
-----------------------	-----

■ Portugal

Climaximo: actiekamp voor klimaat	800
-----------------------------------	-----

■ Spanje

Anti-toerisme top	800
COP25 'Artivism' acties	1250

■ Verenigd Koninkrijk

Brandalism: subvertising for clean air	500
Actie tegen dierenmisbruik op kerstmarkten	400

Oost-Europa en het Midden-Oosten

In 2019 leefde overal ter wereld het activisme op. Zo ook in Oost-Europa en het Midden-Oosten. In Oost-Europa begint het klimaatactivisme een belangrijke sociale beweging te worden, terwijl ook sociale en culturele issues in steeds grotere mate gepolitiseerd worden. Daarnaast zagen we mooie grassroots initiatieven ontstaan om vluchtelingen bij te staan, zowel in Noord-Afrika als op de Balkan.

Repressie in Israël

Israël is in de afgelopen decennia een uiterst repressief land geworden. In veel linkse kringen wordt er al een tijdlang de vergelijking gemaakt met het Zuid-Afrikaanse apartheidsregime. Het is daarbij altijd belangrijk om te onthouden dat het de Israëlische staat en het leger zijn die de repressie uitvoeren en de angst en vreemdelinghaat onder de bevolking aanwakkeren om daarvan te profiteren. Niet alle Israëliërs staan achter het beleid van hun leiders. Maar kritiek op straat wordt niet getolereerd, met als gevolg dat er steeds minder ruimte is voor een politiek van verzoening.

Solidariteit met de Palestijnen

Toch zijn er nog altijd mensen in Israël die zich niet neerleggen bij de onderdrukking van de Palestijnen die in hun naam plaatsvindt. Stand with Gaza is zo'n groep. Gedurende 2019 hebben zij doorlopend actiegevoerd in solidariteit met de Palestijnen die zich geweldloos verzetten tegen de Israëlische overheersing. Zo hebben ze actiegevoerd aan de Israëlische kant van de grens met Gaza, uit steun voor de Palestijnse demonstranten aan de andere kant. In Tel Aviv heeft de groep uiteindelijk met steun van Het Actiefonds een demonstratie met honderden mensen georganiseerd om tegen het onrecht te protesteren.

De mogelijkheid van politieke verandering

Actiegroepen als Stand with Gaza houden de mogelijkheid levend van democratische politieke verandering in Israël. Ook al zijn ze klein, ze dragen de belofte van verandering. Met hun moedscheppen ze een alternatief voor repressie en propaganda.

Het begin van de Poolse klimaatbeweging

In Polen is al jaren een extreem conservatieve regering aan de macht die bezig is met het terugdringen van progressieve en democratische waarden.

Het is één van de EU-landen die zich steeds verder afkeren van de democratie en geleidelijk een autoritair staatsstelsel opbouwt. Dit heeft gevaarlijke consequenties voor de rechtsstaat, maar het betekent ook het ondermijnen van mensenrechten, afwijkende meningen, en de noodzaak klimaatverandering te stoppen. Ondanks de zware situatie waarin activisten zich bevinden, bestaat er sinds korte tijd een militante klimaatbeweging in Polen. Het Actiefonds heeft geholpen voor het eerst in de Poolse geschiedenis een kolenmijn te bezetten en stil te leggen!

Een historische bezetting

In de zomer van 2019 werd voor de tweede keer door groene activisten een klimaatkamp georganiseerd in het zuiden van Polen. Waar er tijdens het eerste kamp vooral trainingen werden gevolgd, ging het deze keer om de voorbereiding op een massale burgerlijke

ongehoorzaamheidsactie: de bezetting van een mijn. De tactiek kennen we van het Duitse Ende Gelände, en zodoende was de kennis en de ervaring er. Het was hoe dan ook al een groot succes voor de organisatie toen de participatie aan het kamp verdubbeld werd tot 800 mensen, ten opzichte van het eerste kamp. Dat tientallen mensen vervolgens bereid bleken zich te laten arresteren en de politie te trotseren om de actie te laten slagen, betekende een grote overwinning voor de Poolse klimaatbeweging.

Succes voor de beweging

De mijn werd relatief kort – enkele uren – stil gelegd, maar de media-aandacht was enorm. De morele opsteker die dit betekende voor de activisten heeft ervoor gezorgd dat de klimaatbeweging sindsdien alleen maar gegroeid is en ook de komende jaren door zal gaan met radicale directe acties!

Het Actiefonds steunde in 2019:

■ Armenië	
Actie tegen goudmijn	1750
Staking voor arbeidsrechten	1000
■ Irak	
Red de Tigris campagne	1500
■ Israël	
Stand with Gaza actiegroep	1500
■ Kazachstan	
Campagne van vakbondsgroep	1500
■ Libië	
Mars voor migrantenrechten	1500
■ Montenegro	
Strijd voor behoud natuurpark	700
Eco-revolutie	250
■ Polen	
Klimaatkamp	2000
Sociaal centrum Wroclaw	1000
Mars en festival voor gelijkheid	1200
'Equality March' in Torun	800
■ Servië	
Actie tegen vuilverbrandingsoven	1700
■ Slovenië	
Actie tegen uitzettingen grensgebied	750
■ Tsjechië	
Autonoom sociaal centrum	500
Demonstratie tegen pro-life beweging	800
Campagne tegen Air BnB's in Praag	800

Azië

Het Actiefonds steunde in 2019 verschillende succesvolle acties verspreid over Azië. Een mooi voorbeeld van een creatieve directe actie is de groep ECOTON. Zij visten plastic uit de rivieren en maakten een enorme vissenbeeld van al het verzamelde afval. Een duidelijk statement in de publieke ruimte: stop het vervuilen van het water- en leefgebied van de Indonesiërs! De strijd voor onafhankelijkheid voor West-Papoea ging ook onverminderd door. De actiegroep Indonesian People Front for West Papua voerde een culturele campagne om mensen bewust te maken van de strijd van de West-Papoea's die systematisch onderdrukt worden.

In Laos voerde een organisatie campagne tegen de investeerders van verwoestende waterkrachtcentrales. En in Pakistan gingen opnieuw duizenden mensen de straat op voor betere arbeidsomstandigheden!

De Mekong-rivier ingedamd

De regering van Laos heeft de ambitie om als land 'de batterij van Azië' te worden. Al meer dan honderd dammen met waterkrachtcentrales zijn in rivieren geplaatst. Deze gigantische waterdammen hebben veel invloed op de ecosystemen en de gemeenschappen die daarvan in hun leefwijze afhankelijk zijn. In 2019 waren de waterstanden in de Mekong lager

dan ooit tevoren. Voor vissers viel er zelfs niets meer te vissen.

Onverantwoordelijke investeerders

De organisatie Laos Dam Investment Monitor is opgericht in 2018 nadat een grote dam brak, waardoor zeventig doden vielen en tienduizenden andere mensen getroffen werden door overstromingen. Het doel van LDIM is om de investeerders van de waterkrachtcentrales te

dwingen in gesprek te gaan met de mensen die afhankelijk zijn van het leven in de rivieren. Ze willen dat de investeerders verantwoordelijke beslissingen nemen en dat in consensus doen met lokale gemeenschappen.

Samenwerken

LDIM richt zich op samenwerking met organisaties in alle landen waar de Mekong-rivier doorheen stroomt, zodat er zoveel mogelijk draagvlak ontstaat voor het ontwikkelen van een duurzaam beleid. De organisatie wil op scholen educatieve programma's aanbieden en via verschillende media informatie verspreiden over duurzaam gebruik van de rivier en het intact houden van ecosystemen.

Het Actiefonds hielp hen twee demonstraties te organiseren tijdens ASEAN Peoples' Forum in juni in Bangkok. LDIM hield hier ook een persconferentie voor activisten om informatie over de dammen te verspreiden.

De Pakistaanse arbeidersstrijd: een heet hangijzer

Op 12 september 2012 ontstond er brand in een textielfabriek in Karachi, Pakistan. De enige deur zat dicht omdat het elektronische besturingssysteem uit was gevallen. Er waren geen nooduitgangen en voor alle ramen zaten tralies. De chemische stoffen die vrij kwamen zorgden ervoor dat mensen vrijwel meteen het bewustzijn verloren. De mensen die bij bewustzijn bleven stikten door de rook of probeerden te ontsnappen door van het dak af te springen. Uiteindelijk stierven er 255 mensen. Naar verluid was het management vooral bezig met het redden van haar apparatuur.

Buitensporig geweld

Dit ongeluk is tekenend voor de werkomstandigheden in Pakistan, waar arbeidersrechten voortdurend worden geschonden. Ze moeten absurde overuren draaien, krijgen geen ziekteverlof, hebben te maken met fysiek en verbaal geweld en worden onderbetaald. Als de arbeiders voor hun rechten op komen worden ze op allerlei manieren

onderdrukt. Zo werd een belangrijke vakbondsleider in 2010 nog doodgeschoten.

Duizenden actievoerders

Op 29 November 2019 organiseerde de Progressive Labour Federation een grote demonstratie in Lahore. Jaarlijks stelt de Pakistaanse regering een minimumloon vast. Werkgevers weigeren dat uit te betalen. En dat terwijl het minimumloon eigenlijk al veel te laag is. De demonstratie was bedoeld om de druk op werkgevers op te voeren zodat ze ten minste het

minimumloon gaan betalen. Duizenden arbeiders en studenten liepen mee. De nadruk lag op de deelname van vrouwen. Zij hebben het vaak het slechtst getroffen in de fabrieken.

De situatie van arbeiders in Pakistan is schandelijk. Goede arbeidsrechten zijn cruciaal voor een gelijkwaardige samenleving. Het Actiefonds blijft de arbeidersbeweging in Pakistan steunen en houdt nauw contact met de groepen aldaar.

In 2019 steunde Het Actiefonds:

■ Cambodja

Actiecampagne tegen vervuilde stranden	1500
Protest tegen houtzagerij	1500

■ Filipijnen

Stakingen tegen tijdelijke contracten	900
Inheemse gemeenschap tegen rijsttariefwet	754

■ Hongkong

Publieke actie LGBTQIA+ rechten	1500
---------------------------------	------

■ India

Politieke rechten voor Narikurava gemeenschap	1500
Acties tegen ontruiming inheemse Adivasi	1000
Arbeidsrechten voor vrouwenmigranten	2000

■ Indonesië

Activistisch collectief en 'social space' Ikarus	750
PRIDE mars Indonesië	1000
Creatieve directe actie tegen plasticdump	1500
Culturele campagne voor West-Papoea	1500
Campagne voor rechten sekswerkers	754

■ Laos

Campagne tegen waterdammen in Laos	3000
------------------------------------	------

■ Pakistan

Actiecampagne voor minimumloon	754
--------------------------------	-----

Financieel beleid

Financieel resultaat

Het Actiefonds realiseerde in 2019 een positief resultaat van €46.997. Het totaal aan giften en donaties was €311.376. Dat is een stijging van €12.650 ten opzichte van 2018, maar nog steeds €11.029 minder dan begroot. De lasten waren in 2019 in totaal €262.449, dat is €27.198 lager dan de €289.697 aan begrote lasten.

In 2019 heeft Het Actiefonds het tij van dalende inkomsten weten te keren. Zowel het aantal donateurs als het totaal aan donaties en giften zijn gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. Dit is grotendeels te danken aan de donateurswervingscampagne van mei 2019. Het Actiefonds zat in zwaar weer door de tegenvallende inkomsten van 2018 en had zo snel mogelijk nieuwe donateurs nodig om het jaar te kunnen overleven. Het geweldige succes van deze campagne, en fikse bezuinigingen, zorgden

ervoor dat Het Actiefonds nu een financieel gezonde organisatie is.

Besteding

In 2019 besteedde Het Actiefonds ruim 75,3% van de inkomsten aan de doelstelling. Dat komt neer op een bedrag van €197.554. Hieronder wordt de financiële steun aan projecten gerekend, maar ook de kosten in het kader van de toekenning, verslaglegging en evaluatie van projecten.

Ruim 15% van de baten, €43.221, ging naar de fondsenwerving: een essentiële uitgave om het voortbestaan van Het Actiefonds zeker te stellen. Het positieve resultaat van 2019 vloeit voort uit deze investering. Sinds een aantal jaar besteedt Het Actiefonds meer geld en aandacht aan het werven van nieuwe donateurs en vergroten van de naamsbekendheid. Dit is nodig om de continuïteit van het

fonds te waarborgen, maar het doel blijft uiteindelijk om steeds meer actiegroepen wereldwijd te kunnen ondersteunen.

Gehanteerde fondsenwervingsmethoden

Het Actiefonds heeft in 2019 op de volgende manieren fondsen geworven:

- Via periodieke donaties van donateurs;
- Via het werven van losse, eenmalige giften;
- Werven van gelden bij particuliere vermogensfondsen;
- Het verspreiden van de nieuwsbrieven;
- Via online werving op social media;
- Via online advertenties;
- Met het organiseren van publieksevenementen.

Personeel en organisatie

Vrijwilligers

Bij Het Actiefonds zijn zo'n 50 vrijwilligers actief. De meeste vrijwilligers zijn actief in vijf, op continent gebaseerde, secties (Afrika, Azië, Latijns-Amerika, Oost-Europa, West-Europa). Deze secties dragen zorg voor het beoordelen van projectaanvragen en hebben in 2019 ieder 11 keer vergaderd. Veel van deze vrijwilligers komen oorspronkelijk uit de regio's waar Het Actiefonds projecten steunt, of hebben vanwege hun werk- of privésituatie gedegen kennis van de betreffende gebieden en beschikken over lokale contacten. Hun kennis en expertise als regiospecialist is cruciaal bij het toekennen van steun aan projecten.

Personeel

In 2019 werkten er 4 parttimers bij Het Actiefonds die bij elkaar opgeteld voor 2,33 fte (voltijd) werknemer werkten. Het personeel vormt een zelfsturend team. Beloning geschiedt volgens het arbeidsvoorwaardenreglement en het bijbehorende functiegebouw van Het Actiefonds.

Bestuur

Het bestuur is een bestuur op afstand. In 2019 vergaderde het bestuur 7 keer. Het werk van de bestuursleden is onbezoldigd. Halverwege 2019 vond er een wisseling van bestuursleden plaats: Ifor Schrauwen stapte op als voorzitter, Harjanti Kertokarijo nam zijn plaats in. Lawrence Cheuk trad aan als nieuwe secretaris en Ivo Verburg nam de plaats in van Marije Boekkooi als bestuurslid personeelszaken.

Het bestuur van Het Actiefonds bestaat in 2019 uit:

- Ifor Schrauwen, (oud)voorzitter. In het dagelijks leven heeft hij zijn eigen bedrijf binnen de sociaal-culturele sector.
- Willemein van Leeuwen is penningmeester. Zij werkt bij ASKV Steunpunt Vluchtelingen.
- Marije Boekkooi is oud-bestuurslid personeelszaken. Ze is daarnaast adviseur en projectleider bij duurzaamheid.nl.

Nieuwe bestuursleden:

- Harjanti Kertokarijo is de huidige bestuursvoorzitter. In het dagelijks leven is zij werkzaam bij Mama Cash.
- Ivo Verburg, werkzaam bij Milieudefensie, is bestuurslid personeelszaken.
- Lawrence Cheuk werkt bij Klimaatverbond Nederland en is secretaris binnen het nieuwe bestuur.

Teamleiders, vrijwilligers en bestuur

Afrika

- Fiona Dragstra
- Tyna Adebowale
- Marian Dupré
- Justine de Korte
- Lise Woensdregt
- Lianne van de Kerkhof
- Vivian Hartlief
- Wouter de Rijk

Azië

- Alex de Jong
- Christa Nooy
- Joeri Scholtens
- Ame Trandem
- Huub Kistermann
- Corinne Lamain

Latijns-Amerika

- Jorge Durán Solórzano
- Carlos Infante
- Doron Joles
- Daniel de Jongh
- Marjolein Kuijers
- Saskia van Oorsel
- Clara Saito
- José Utrera
- Jordy Willems

Oost-Europa en Midden-Oosten

- Fred van den Berg
- Moira van Dijk
- Diana Quirschfeld
- Huub Scheele
- Bahar Sakizliogu
- Gheorghe Zugravu

West-Europa

- Yu-Lan van Alphen
- Marthe de Win
- Willemein van Leeuwen
- Vreer Verkerke
- Ivo Verburg
- Widmar Klaver
- Anke van Ravensteijn
- Rob van Elburg

Bestuur

- Marije Boekkooi
- Ifor Schrauwen
- Willemein van Leeuwen
- Harjanti Kertokarijo
- Ivo Verburg
- Lawrence Cheuk

Team

Katja Berends
Fondsenwerver en communicatie

Willeke te Flierhaar
Communicatie, externe fondsen
en projectcoördinator

Jarmo Berkhout
Campagneleider en
projectcoördinator

Sophie Schouwenaar
Financieel medewerker en
projectcoördinator

Colofon

© Het Actiefonds, 2020

Het Actiefonds

Lombokstraat 40

1094 AL Amsterdam

Nederland

+31 (0)20 627 96 61

info@hetactiefonds.nl

www.hetactiefonds.nl

IBAN: NL 46 TRIO 0338622039

Tekst: Odette Maassen, Jarmo Berkhout, Noël van Veen,

Coen Ramaer, Willeke te Flierhaar

Coördinatie en eindredactie: Willeke te Flierhaar

Vormgeving: Boris de Vries

Ontwerp: Cometa

Druk en verzending: Mailtraffic

Beeldcredits

Voorpagina: Alisdare Hickson

p. 4 en p. 6: Queers 4 Climate

p. 16: Chloe Simpson

HET
ACTIEFONDS